

Interview met gedragskundige Esther Regtop

“Je staat er niet alleen voor”

Esther Regtop is via de Aloysiusstichting gedetacheerd bij het samenwerkingsverband. In die rol ondersteunt ze scholen met vragen over gedrag, en die zijn er genoeg. Als Regtop op een school komt, is er meestal al veel gebeurd. “Mensen proberen het heel lang zelf en veel dingen kan de school ook zelf oplossen”, aldus Regtop. “Maar als dat niet meer lukt, kunnen mijn collega’s of ik worden ingeroepen.”

Voor de meeste kinderen kan de school de veilige pedagogische basis of extra ondersteuning wel bieden, zeker nu steeds meer scholen een eigen gedragspecialist hebben. Maar op het moment dat de school er echt niet uitkomt, als een leerkracht niet weet wat te doen met een leerling, kan Regtop of een van haar collega’s gevraagd worden om mee te kijken. De vragen die ze krijgen gaan altijd over gedrag, maar geen enkele casus is hetzelfde.

Regtop: “Het gedrag is hoe een kind zich uit, maar wat er achter zit, kan van alles zijn. Een kind vindt het te moeilijk of te makkelijk, voelt zich

niet begrepen of heeft het thuis heel zwaar. Wat ik doe als ik op een school kom, is eerst meekijken in de groep. Ik kijk heel breed: wat doet de leerkracht, wat zie ik in de klas gebeuren, hoe reageert de leerling? Het voordeel van mijn rol is dat ik onafhankelijk van de schoolcultuur en van wat er al gebeurd is, kan kijken. Na de observatie ga ik in gesprek met de leerkracht over wat ik heb gezien en wat de leerkracht zelf ervaart. Vervolgens gaan we samen zoeken naar wat er aan de hand is. Vaak spelen er meerdere factoren, we belichten die samen en kijken naar de mogelijkheden.”

Je zegt we betrekken meerdere factoren, maar wat heb je daarvoor nodig? Welke dingen gebruik je om echt helder te krijgen wat er aan de hand is?
“De observatie, het gesprek met de leerkracht, maar ook praten met de leerling en met de ouders. Die dingen samen geven vaak wel een goed beeld. Daar komt bij dat ik veel ervaring heb met meekijken in een klas, dat helpt ook. Als ik in een klas kom, zie ik bijvoorbeeld de lijntjes lopen tussen de verschillende kinderen. Als leerkracht ben je vaak druk en richt je je vooral op de hele groep, maar als je achter in de klas zit, zie je ook andere dingen.”

Goed, dan heb je een analyse of een conclusie. Wat is dan de volgende stap? Hoe help je een leerkracht om een antwoord te hebben op het gedrag?

“Ik geef de leerkracht adviezen, en ga als het ware naast de leerkracht staan. Het helpt vaak ook al als je informatie geeft over wat er zou kunnen spelen. Bijvoorbeeld over hechtingsproblematiek, trauma of over adhd of onrustig gedrag. Er zijn op dit moment veel kinderen met trauma. Deze kinderen hebben specifieke behoeftes waar je de leerkracht op kunt instrueren, dit noemen we trauma-sen-

sitief lesgeven. Bijvoorbeeld: blijf neutraal, ga niet te erg op het gevoel zitten, en geef een duidelijke boodschap ‘Dit wil ik en dit verwacht ik van je.’ Dat pakt vaak al heel goed uit. Naast die adviezen willen we ook meer co-teaching gaan doen.”

Co-teaching is samen lesgeven?

“Ja, en dat kan op verschillende manieren. Je kunt allebei een groepje begeleiden, maar je kunt elkaar ook aanvullen; dat een leerkracht lesgeeft en dat ik meekijk en aanwijzingen geef. Waar het om gaat is dat je samen met de leerkracht voor de groep staat en dat je in gelijkwaardigheid gaat kijken wat een leerling nodig heeft en hoe we dat kunnen bieden.”

Je zit dus niet achter in de klas, maar staat voor de groep. Wat is de meerwaarde daarvan?

“Je kunt natuurlijk vanaf je plek achter in de klas tips en adviezen geven, maar voor een leerkracht is het soms fijner om te zien hoe ik of iemand anders het doet. Bij co-teaching sta je samen voor de groep en leer je van elkaar, van hoe je dingen aanpakt en oplost. Dat is overigens niet zo makkelijk als het lijkt, voor mij is dat ook goed om te ervaren. En de leerkracht krijgt het gevoel: ik sta niet alleen.”

Hebben leerkrachten vaak het gevoel dat ze er alleen voor staan?

“Een leerkracht betreft het snel op zichzelf als iets niet lukt met een leerling. Op het moment dat je met elkaar inziet dat het hele team verantwoordelijk is voor kinderen die iets extra’s nodig hebben, dan geeft dat steun. Ik merk dat het heel fijn is voor een leerkracht om te horen: je staat er niet alleen voor. Niet alleen jij maar heel het team is verantwoordelijk voor deze leerling. Daar moeten we op scholen meer naartoe, naar dat gevoel.”

Heb je nog iets anders dat je scholen wil meegeven?

“Geen enkel kind staat in de ochtend op om die dag eens lekker de boel te verstoren. Er is altijd een reden of oor-

zaak en het gaat vaak om iets willen bereiken of vermijden. Gedrag is echt vaak heel ingewikkeld, vooral als er nog vijftwintig andere kinderen in de groep zijn, die op hun beurt ook allemaal iets nodig hebben. Dat is een lastige puzzel en om die te kunnen leggen, hebben we elkaar nodig: de leerkracht, de ouders, collega’s, directie, ondersteuners, hulpverlening en natuurlijk het kind zelf, want die moet zich gehoord, gezien en veilig voelen.

Ik merk dat we op scholen al goed bezig zijn met inclusief onderwijs. De mindset verandert en we weten elkaar steeds beter te vinden. En wat ik afsluitend ook nog zou willen meegeven, is: Kijk naar wat er al wel lukt en vier de successen, ook met de leerlingen.”

‘Het gedrag is hoe een kind zich uit, maar wat er achter zit, kan van alles zijn’

Esther Regtop

‘Bij co-teaching sta je samen voor de groep en leer je van elkaar, van hoe je dingen aanpakt en oplost’